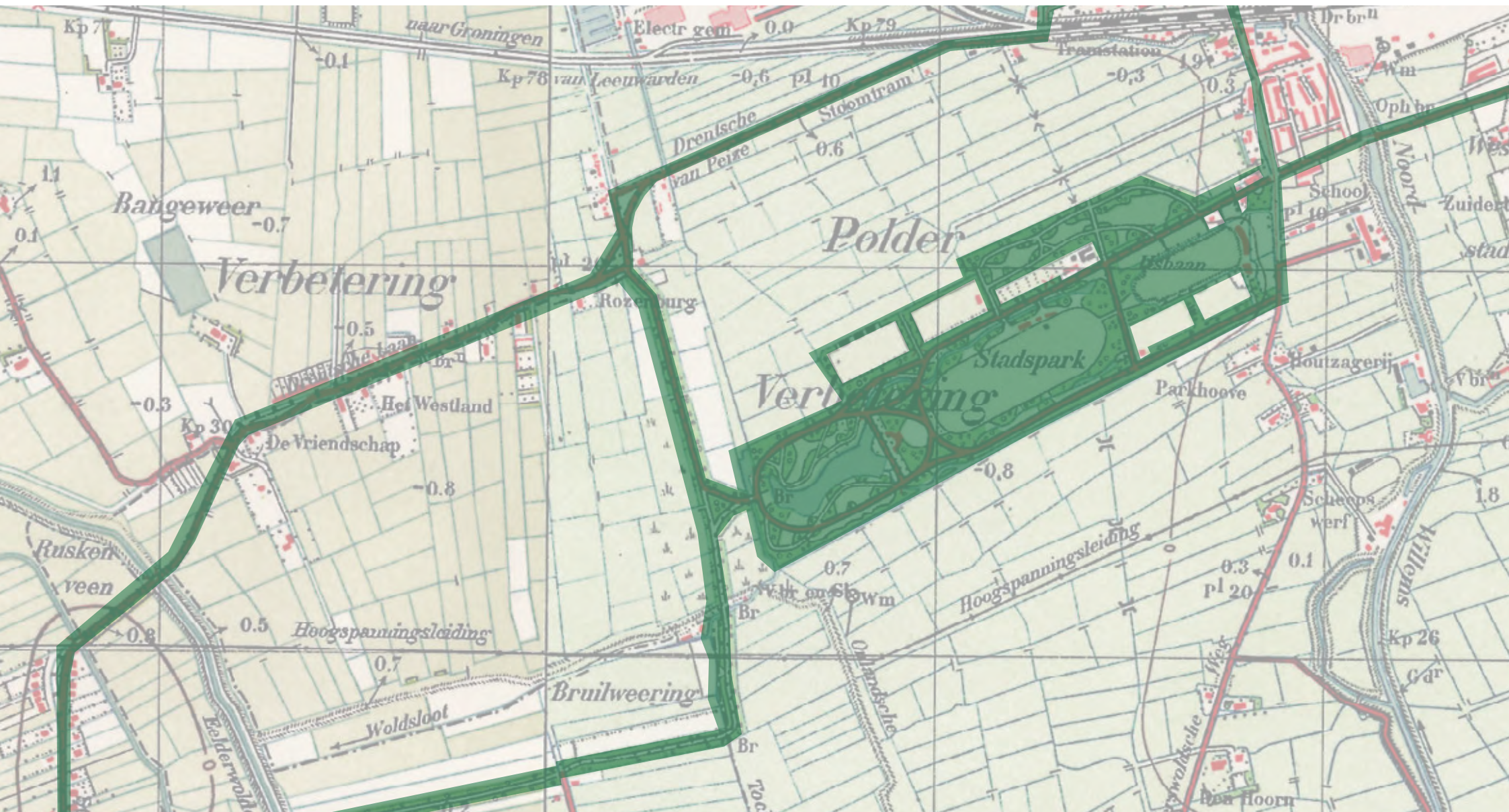

Herijking visie Stadspark: *Stadspark, park voor de stad*

Mei 2021

Inhoud

Voorwoord ... **4**

1 Inleiding ... **7**

2 Doelstellingen en ambitie ... **11**

3 Proces ... **13**

4 Huidige situatie ... **15**

5 Opgaven ... **19**

5.1 Zones in het park en programmering ... **19**

5.2 Verbinding van het Stadspark aan de stad ... **20**

5.3 Verkeer ... **24**

5.4 Water in het Stadspark ... **25**

5.5 Inrichting en structuur van het park ... **28**

5.6 Evenementen ... **30**

5.7 Ecologie ... **31**

5.8 Sport ... **36**

5.9 Communicatie Stadspark ... **36**

6 Afwegingskader voor nieuwe initiatieven en ontwikkelingen in en om het park ... **39**

7 Organisatie en beheer ... **43**

8 Uitvoeringsagenda ... **45**

Voorwoord

Met het Stadspark hebben we als Groningers een fantastisch groen gebied van 1,4 miljoen m² in de stad. In het Stadspark is ruimte genoeg voor de ontwikkeling van flora en fauna, het vergroten van de biodiversiteit en voor iedereen die wil sporten en recreëren in het groen. Op warme dagen is het Stadspark dé plek om verkoeling te vinden, het Stadspark is daarom ook van cruciaal belang voor de klimaatbestendige leefbare stad. We zien echter dat het Stadspark nog steeds niet het park voor alle Stadgers is. Dat heeft een aantal oorzaken, zoals de matige aansluiting op de stad, een beperkt aantal voorzieningen, een niet heel heldere structuur, een matig beheerniveau en weinig gecoördineerde aandacht.

Ondertussen groeit en verandert de stad en dit biedt kansen. Met de ontwikkeling van het Suikerterrein is bijvoorbeeld op termijn een groenblauwe verbinding naar het noorden mogelijk, met de plannen voor MartiniTradepark ontstaat een groene verbinding naar de Springerlaan, door de aanpak van de zuidelijke ring worden de onderdoorgangen vanaf de noordelijke en zuidelijke Concourslaan veel beter en met de ontwikkeling

van het Stationsgebied en de Parkweg loop je straks in minder dan 10 minuten van het station naar het Stadspark door een groen voetganger- en fietsgebied.

In deze herijking van de visie op het stadspark uit 2005 hebben we een aantal doelen geformuleerd en deze zijn leidend bij alles wat we willen doen in het park. Per thema is vervolgens uitgewerkt wat we willen doen.

Tien hoofdpunten zijn:

- **Een aantrekkelijker Stadspark voor bezoekers en flora en fauna**
- **Betere aansluitingen op de rest van de stad**
- **Een hoger beheerniveau**
- **Versterken van de ecologie en de biodiversiteit door groene verbindingen met de omgeving**
- **Minder autoverkeer in het park**
- **Meer voorzieningen in het park die passen bij het park zoals een skatepark en een stadsstrand**
- **Initiatieven van Stadgers die bijdragen aan een mooier Stadspark ondersteunen**
- **Hoogwaardige 'groene' evenementen op de drafbaan**
- **Een publiek toegankelijke drafbaan als er geen evenementen zijn**
- **Meer gemeentelijke aandacht voor het park en coördinatie**

Er zijn nu al veel Stadgers die goede ideeën hebben om de kwaliteiten van het stadspark te verbeteren, we willen daarnaast iedereen uitnodigen mee te denken over hoe we dit kunnen doen. En zoals gezegd; er is ruimte genoeg en door aandacht gaan dingen groeien.

De mogelijke tegenstelling tussen rust en reuring, tussen evenementen en natuurbeleving is op te heffen door goede afspraken en in het park gebieden aan te wijzen waar een activiteit of een evenement wel of niet kan. De Drafbaan is het terrein voor grote evenementen, maar ook om te genieten van de ruimte en bijvoorbeeld je vlieger op te laten als er geen evenement is. In het natuurdeel gaan we voor maximale biodiversiteit en in het middengebied is er ruimte voor activiteiten die passen in een park waar ook diverse zoogdieren, vogels, vleermuizen, bomen, planten en paddenstoelen leven.

1

Inleiding

Met het Stadspark beschikt Groningen over een geweldige groene long van 140 hectare met veel ruimte voor rust, recreatie, sport en veel andere activiteiten. Ter vergelijking, de binnenstad van Groningen is 171 ha. Het Stadspark is het grootste groengebied in de stad, een belangrijke schakel in de Gemeentelijke Ecologische Structuur(GES) en een verbinding tussen de stad en de Onlanden. De potentie van het park is groot, maar wordt nog onvoldoende benut.

In 2005 werd een visie voor het Stadspark vastgesteld door de gemeenteraad, onder de titel “De verborgen schat, structuurvisie voor het Stadspark Groningen”. De ambitie van 15 jaar geleden was om ‘het Stadspark op de kaart zetten voor alle Groningers’. Deze ambitie staat nog steeds. Destijds benoemde thema’s zoals de bereikbaarheid van het park, de veiligheid en de diversiteit van voorzieningen zijn nog steeds relevant. Een deel van de visie uit 2005 is uitgevoerd: de entree vanaf de Laan Corpus den Hoorn heeft vorm gekregen, de Concourslaan is opnieuw ingericht en van nieuwe bomen voorzien, het voorpark is opnieuw ingericht met een heldere entree vanaf de Paterswoldseweg, de toegang bij Vesta vanaf de Peizerweg is verbeterd, de padenstructuur is met name voor fietsers aangepast, het watersysteem is aangepakt in het kader van de

klimaatbestendige stad. Een deel van de visie heeft een vertaling gekregen in het beheerprogramma van Stadsbeheer.

Momenteel maken we de balans op. We bezien hoe de visie van 2005 zich verhoudt tot de ontwikkelingen die zich rond het Stadspark voltrekken: de aanpak van de westelijke en zuidelijke ringweg, de ontwikkeling van het Suikerfabriek terrein, toekomstbeelden uit Next City, de toegenomen betekenis van evenementen, nieuwe initiatieven voor het programma binnen het park, de vastgestelde visie voor het Martini Trade Park en de toekomst van MartiniPlaza en de directe aansluiting op het Stationsgebied.

De stad groeit en verandert. Ook om die reden is het van belang om de visie op het Stadspark tegen het licht te houden. We hechten veel belang aan groen in de stedelijke omgeving. Dit belang komt ook tot uitdrukking in het in 2020 door de gemeenteraad vastgestelde groenplan en de klimaatagenda. De mogelijkheid om te recreëren en van de natuur te genieten draagt veel bij aan de leefkwaliteit in een stad die zich verdicht. In 2020 is de behoefte aan ontspanning in het groen in de buurt van de woonomgeving als gevolg van Corona toegenomen. Veranderingen in het klimaat en opwarming van de stad geven een toegenomen

betekenis aan het Stadspark, de natuurwaarden, de ecologie en de biodiversiteit.

De openbare ruimte in de stad wordt anders beleefd en gebruikt, steeds vaker vinden ontmoetingen plaats in de openbare ruimte. De druk op groengebieden rond de binnenstad neemt toe, terwijl Groningers het Stadspark nog steeds onvoldoende weten te vinden. Het bezoek van het Stadspark concentreert zich vooral rond de kinderboerderij en de speeltuin en rond de sportvoorzieningen, ook komen veel bezoekers op de Drafbaan bij grote evenementen. We vinden in het park hondenliefhebbers, wandelaars, natuurliefhebbers en hardlooptroepen, maar relatief weinig dagrecreanten. Tegen deze achtergrond formuleren wij voor het Stadspark opnieuw de opgaven. Voor de korte termijn, maar ook voor de langere termijn. We hebben behoefte aan een afwegingskader voor nieuwe initiatieven en ontwikkelingen in en om het park.

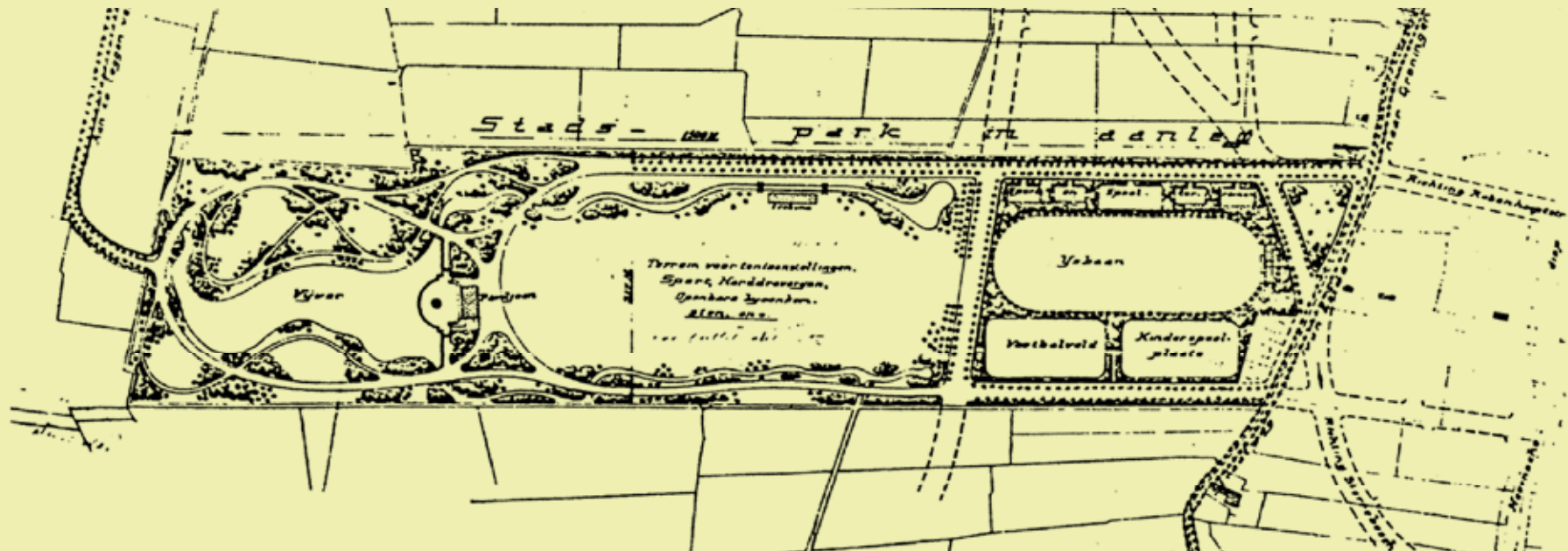
Deze visie Stadspark, Park voor de stad is een visie op hoofdlijnen. We hebben er opzettelijk voor gekozen om geen dichtgetimmerde visie te maken. Stadspark, Park voor de stad' geeft een richting, beschrijft de waarden die we belangrijk vinden en de opgaven die we zien. In de uitwerking betrekken we de omgeving. Alle plannen/initiatieven voor het park willen we toetsen aan de waarden van die we samen hebben geïdentificeerd. Dit doen we door onder regie van de parkmeester als gemeente samen met een adviesgroep plannen af te wegen. Per ontwikkeling zal worden beoordeeld wat de impact op de omgeving waarbij groen en ecologie de belangrijkste waarden zijn in een park.

Geschiedenis

Het Stadspark heeft een sterke eigen identiteit die is verbonden met de geschiedenis van de stad Groningen. Het is van belang om het verhaal van de bijzondere sociaal-maatschappelijke ontstaansgeschiedenis te delen en de karakteristieke Engelse landschapstijl te koesteren en te versterken.

Het park werd in vier fasen vanaf 1909 aangelegd op initiatief van de Groninger industrieel Jan Evert Scholten en kreeg in eerste aanleg vorm onder leiding van stadsbouwmeester Mulock Houwer en tuinarchitect Leonard Springer. De "Vereeniging Het Stadspark", die op initiatief van Scholten werd opgericht, wilde niet alleen een park voor recreatieve doeleinden, maar ook voor het houden van grootschalige evenementen. De familie Scholten was één van de rijkste families in Nederland in die tijd en stamvader Willem wordt gezien als één van de eerste groot-industriëlen in Europa.

Als liefhebber van de paardensport zag J.E. Scholten mogelijkheden voor de aanleg van een renbaan in het park. In het begin van de 20ste eeuw ontstonden in Nederland, gestimuleerd door de sociale bewegingen, de zogenaamde 'volksparken'. Deze moesten als tegenhangers van de oprukkende stad de arbeidende klassen ruimte bieden om te recreëren in het groen. Een park voor iedereen. Het Stadspark bezit grote cultuurhistorische waarde. Ten eerste komt die tot uiting in de sociaal-maatschappelijke betekenis van het Stadspark voor de stad Groningen en haar inwoners. De sociale, filantropische ideeën die ten grondslag lagen aan de aanleg en de verdiensten van de voorvechters Jan Evert Scholten en J.A. Mulock

Houwer, maken het ook vandaag nog tot een geliefd wandel- en recreatiepark en evenemententerrein. Hiermee zijn zowel culturele, sportieve, als recreatieve waarden geborgd in het grootste groengebied van de stad.

Daarnaast heeft het park ook tuinhistorische waarde, grotendeels door het ontwerp van Springer. Het romantische, laat 19e-eeuwse concept van het park volgt de principes van de Engelse landschapsstijl, en de latere uitbreidingen borduren daarop voort. Dit uit zich in het centraal gelegen paviljoen, grote glooiend verlopende waterpartijen en verdiept liggende sloten die het park begrenzen met karakteristiek vormgegeven duikers en bruggetjes. Contrasten tussen open en gesloten delen, licht en donker, rechte en gebogen lanen- en padenstructuren, vergezichten, doorkijkjes en de zorgvuldige compositie van de

(uitheemse) boombeplanting en bloeiende heesters. Zoals azalea's en rododendrons die met aandacht voor de kleur- en bladschakeringen zijn geplaatst, de afwisseling van groenblijvende en niet-groenblijvende soorten en de decoratie van het park met elementen als het Scholtenmonument, de beeldengroep, de herdenkingsboom, zitbanken en dergelijke.

Het Stadspark is een van de grootste en belangrijkste volksparken in Nederland en is daarmee van belang voor de geschiedenis van de Nederlandse tuinen landschapsarchitectuur. Het heeft door haar ouderdom een ecologische en natuurwaarde gekregen, onder meer door de grote verscheidenheid aan boombeplanting en heestersoorten, de rijke flora en fauna. Bovendien is het Groninger Stadspark van betekenis binnen het oeuvre van landschapsarchitect L.A. Springer.

2

Doelstellingen en ambitie

In de visie van 2005 werd de ambitie als volgt verwoord: *“De ambitie is om het Stadspark op de kaart te zetten van alle Groningers. Het Stadspark kan worden gezien als een verborgen schat die haar rijkdom nog lang niet heeft prijsgegeven. De schat kan worden geborgen als het park, naast het handhaven van de bestaande natuurwaarden, attractiever, diverser, veiliger en beter bereikbaar wordt en meer verscheidenheid biedt, en als het voorziet in een programmering die een duidelijke toevoeging is aan het recreatieve aanbod in Groningen. Daarmee zal het park voor veel doelgroepen aantrekkelijker worden”.*

De ambitie van 2005 staat nog steeds. Op basis van de analyse van de huidige situatie in het Stadspark vertalen we deze ambitie in dit plan naar de volgende doelstellingen:

1. Het Stadspark is een park voor de hele stad. We onderkennen de grote potentie van het park en zetten stappen om deze beter te benutten, zowel als het gaat om de recreatieve functie als om de betekenis voor ecologie, biodiversiteit en klimaat.
2. De identiteit van het park is verbonden aan de ontstaansgeschiedenis. Een deel van het park is aangemerkt als monument in Engelse

landschapsstijl. We behouden en versterken de cultuurhistorische en landschappelijke waarden.

3. Het park moet beter worden verankerd aan de rest van de stad. Dat betekent dat we de fysieke bereikbaarheid moeten verbeteren (bijv. vanuit het Suikerfabriek terrein), ecologische verbindingen tot stand moeten brengen en de functionaliteit (het programma) moeten richten op de (toekomstige) behoefte van de stad.
4. We werken aan een goede balans tussen de meerdere – soms strijdige – functies die het park vervult: recreatie, rust en ruimte in het groen, sport, klimaat, ecologie, evenementen. Een evenwicht tussen rust en reuring.
5. We onderzoeken hoe we ruimte kunnen geven aan initiatieven van bewoners en ondernemers die bijdragen aan meer activiteit in het park. Randvoorwaarde is dat de initiatieven niet strijdig zijn met de andere hiervoor genoemde doelen.

In dit document werken we bovenstaande doelstellingen uit en bouwen we voort op de visie uit 2005 daarnaast dient het document als kader voor ontwikkelingen voor de komende jaren.

3

Proces

Naar aanleiding van de vaststelling van het plan 'het stadspark draagt bij aan een klimaatbestendige stad' heeft de Groningse gemeenteraad gevraagd om een herijking van de visie uit 2005. De afgelopen tijd waren we met veel belanghebbenden in gesprek over het Stadspark. De aftrap voor dit gesprek werd gegeven in een drukbezochte bijeenkomst op 2 oktober 2018. Tijdens Let's Gro 2018 is een sessie georganiseerd over het park en is vanuit een bewonersinitiatief een magazine en een website (www.stadsparkgroningen.nl) gepresenteerd. Magazine en website brengen, met name gericht op een jongere doelgroep, de aantrekkelijke kanten van het park onder de aandacht. In januari 2019 is een klankbordgroep gevormd, waarin belanghebbenden, gebruikers van het park, bewoners uit omliggende wijken en natuurorganisaties zitting hebben. In de klankbordgroep zijn uitgangspunten voor de verdere ontwikkeling van het park besproken. De klankbordgroep is betrokken bij de formulering van opgaven voor het park en de uitwerking daarvan. In november 2018 is een enquête georganiseerd door Onderzoek, Informatie en Statistiek(OIS) Groningen. Bijna 4000 respondenten waarden vooral het mooie groen, de rust en ruimte van het park en de kinderboerderij. Minder enthousiast zijn zij over auto's in het park, de staat van onderhoud en het ontbreken

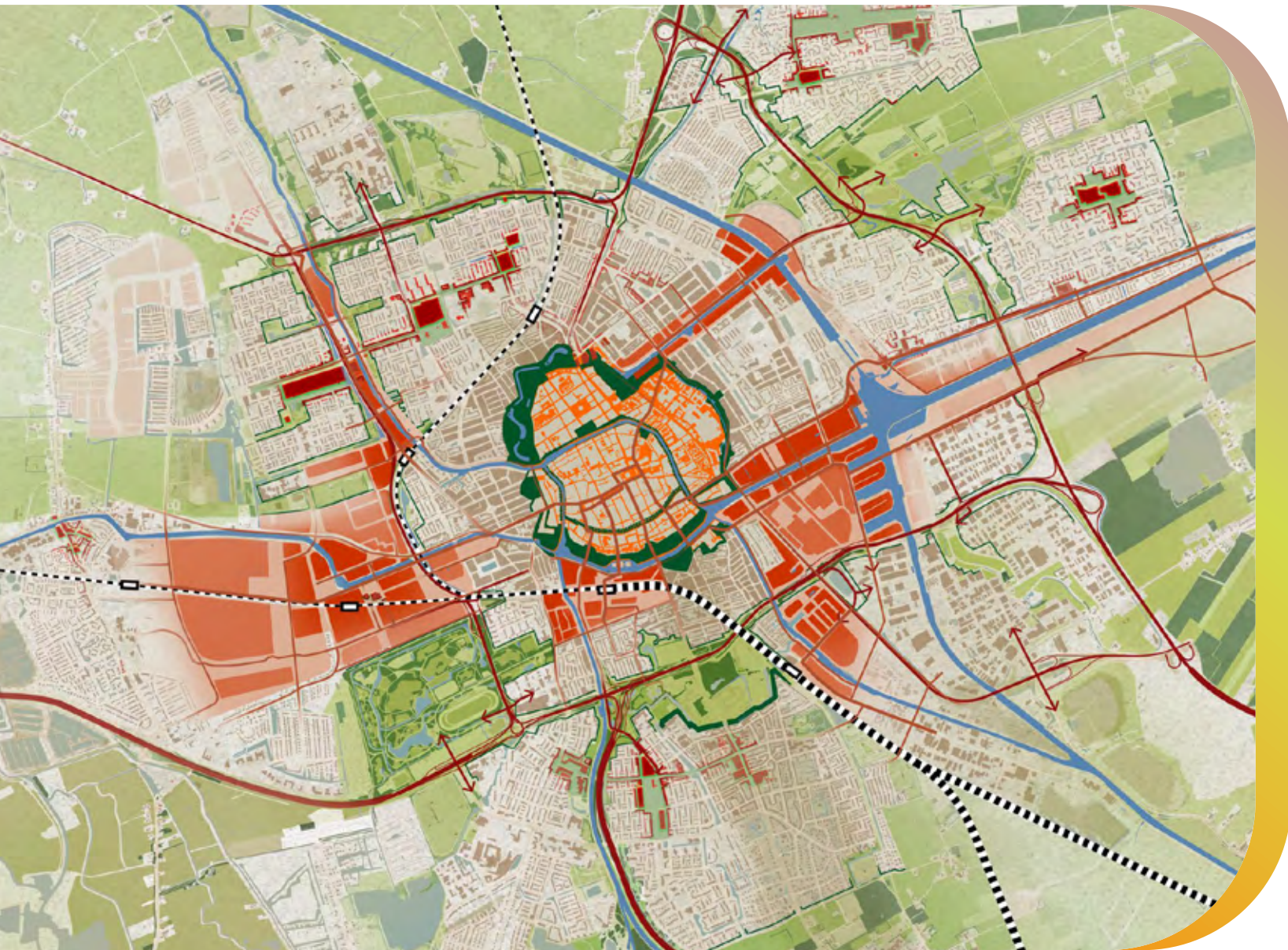
van goede horecavoorzieningen. Opvallend is dat een groep graag meer evenementen in het park wil en een andere groep juist geen evenementen in verband met de ervaren (geluids)overlast.

In 2019 vond bestuurlijke afstemming plaats over de te formuleren opgaven voor het park. Na de zomer is de gemeenteraad hierover geïnformeerd en betrokken bij de vaststelling van de uitgangspunten.

In de eerste helft van 2020 is het proces rond de herijking van de visie op het stadspark enigszins stil komen te vallen. Wel is in die periode onderzocht hoe de toekomst van de Drafbaan er uit kan zien zonder draf sport. Op 9 september 2020 heeft de gemeenteraad besloten te stoppen met de draf sport en de Drafbaan in principe (verder) te ontwikkelen als evenemententerrein. Zij heeft het college gevraagd de benodigde investeringen, de bijbehorende businesscase en het gewenste exploitatiemodel nader uit te werken.

De uitwerking van het toekomstplan voor de drafbaan als evenementenlocatie loopt parallel met deze herijking van de visie op het Stadspark. Daarnaast levert deze herijking van de visie randvoorwaarden op hoofdlijnen voor evenementen en activiteiten op de drafbaan en in het park.

4

Huidige situatie

In de omgevingsvisie Next City stellen we: “Groen, water, openbare ruimte, cultuurhistorie, ecologie, verstilte plekken en ruimte om te spelen geven kleur aan de omgeving en aan de beleving van al onze bewoners en bezoekers. Met meer aandacht voor de leefkwaliteit dragen we bij aan het welbevinden, sociale ontmoeting, de gezondheid en ook de veiligheid van de bewoners.” Het Stadspark heeft door de omvang en de ligging grote potentie om bij te dragen aan de leefkwaliteit van de Groningers en de realisatie van klimaatdoelstellingen. Deze potentie wordt momenteel onvoldoende gezien en benut. Groningers weten het park in onvoldoende mate te vinden. Daarvoor zijn een aantal oorzaken aan te wijzen, hieronder wordt kort thematisch ingegaan op een aantal van deze oorzaken.

Verbinding met de stad

Het park is slecht verbonden met de stad. De enige toegang met enige uitstraling is aan de Paterswoldseweg. Aan de noordkant wordt het park opgesloten door een busbaan en achterkanten van bedrijfsgebouwen aan de Peizerweg. Nieuwe paden en parkentrees voor dit parkdeel uit de visie 2005 zijn slechts deels aangelegd. Ook het voorpark is aan de noordzijde door dichte begroeiing verstopt voor bewoners van de aanliggende wijk Laanhuizen.

Vanaf de zuidzijde is het park slecht toegankelijk door Martini Trade Park, Gasunie, sportvelden en de A7. De doorsnijding van de westelijke ringweg scheidt het voorpark van de rest van het park.

Voorzieningen en bezoekers

De kinderboerderij, de naastgelegen speeltuin en de sportaccommodaties vervullen een publiekstrekkende functie in het park. Bewoners uit omliggende wijken laten in het park hun hond uit. Hardlopers en bootcampers zijn er in toenemende mate te vinden. Wandelaars, recreanten en natuurliefhebbers zijn in relatief geringe aantallen aanwezig. Een groot verschil met bijvoorbeeld het Noorderplantsoen. Het paviljoen, met wok restaurant Ni Hao, vervult een geïsoleerde functie in het park. Mensen die er komen eten beschouwen het paviljoen niet of nauwelijks als een uitspanning in het park. Behalve de kiosk bij de kinderboerderij is er geen – op het park gerichte – horecavoorziening.

De Drafbaan wordt bij evenementen goed bezocht, maar ligt er het overgrote deel van het jaar ontoegankelijk en ongebruikt bij. Over het algemeen kan gesteld worden dat er behoefte is aan meer (stedelijk) publiekstrekkende functies in het park en aan kleinschalige horeca.

Samenhang en structuur

De samenhang binnen het park vervaagt doordat het beheerniveau dat op C (matig) is vastgesteld. Zichtlijnen groeien dicht, waterpartijen worden door begroeiing aan het zicht onttrokken. Het park herbergt een bont scala aan paden en verhardingssoorten, die ogenschijnlijk willekeurig toegepast zijn. Ook het gebruikte parkmeubilair kent veel verschijningsvormen. Dit alles draagt niet bij aan de herkenbaarheid en de ruimtelijke structuur van het park.

Door het park ligt een belangrijke route voor fietsers, de Concourslaan, die door haar profiel aandoet als een "normale" doorgaansroute zonder verblijfsplekken. Fietsers hebben er weinig verbinding met het park. Het uitzicht op de achterkant van de gebouwen op de Drafbaan, sportvelden, bouwketen en een onaantrekkelijk parkeerplaats is niet uitnodigend. De padenstructuur vanaf de Vesta / Peizerweg is verbeterd, maar de aanliggende gebieden zijn niet helder ontsloten. Buiten de hoofdstructuur kunnen bezoekers moeilijk de weg vinden.

Ecologie

Met de ecologische monitoring die met regelmaat wordt uitgevoerd is er veel informatie over de huidige stand van zaken en zijn ook de adviezen voorhanden om de kwaliteit en de biodiversiteit te vergroten. Aanvullende waarnemingen zoals die van de Otter zorgen voor een goed beeld van de ecologische potentie.

Verkeer en parkeren

In de huidige situatie kun je diep doordringen in het park met de auto wat zorgt voor onveilige situaties voor voetgangers en fietsers. Ook wordt er op drukke momenten veel geparkeerd in het park wat niet positief bijdraagt aan de leefkwaliteit in het park. In het park treffen we autoverkeer aan dat niet direct een bestemming heeft in het park. De parkeerplaats aan de Concourslaan wordt veelvuldig als P&R plek gebruikt.

Meubilair

Een deel van het parkmeubilair en het Scholtenmonument zijn aan restauratie toe. Een zorgvuldige restauratie, evt. met herinstallatie van de oorspronkelijke fontein van het Scholtenmonument verhoogt de belevingswaarde.

Veiligheid

Alhoewel zich in de afgelopen jaren weinig incidenten hebben voorgedaan wordt het park niet door iedereen als veilig ervaren. Daarbij kan het gaan om donkere en onoverzichtelijke situaties op de doorgaande routes in het park, maar ook over onvoldoende scheiding tussen wandelaars, fietsers, loslopende honden en auto's.

Beheer

Het beheer en onderhoud van het park voltrekt zich op een matig niveau. Dit is een bewuste keuze, het park wordt beheerd volgens het borgniveau C. Het borgniveau en de daaruit volgende beschikbare

capaciteit is onvoldoende om het beheerplan dat in 2011 werd opgesteld uit te voeren. Het geschetste beeld uit de visie van 2005 met meer openheid is daarom nooit gerealiseerd. Op veel plaatsen heeft het park de kenmerken van een bos dat niet tot slecht toegankelijk is. In het natuurdeel heeft deze bosachtige structuur

positieve kanten, bijvoorbeeld als schuilplaats voor verschillende dieren. Echter, op een aantal plekken groeien zichtlijnen en waterkanten dicht, wat niet ten goede komt aan het gevoel van veiligheid en de waterkwaliteit.

Zonering, deelgebieden in het park

In de visie van 2005 werd er uitgegaan van een indeling van het park in drie deelgebieden: Natuurpark, Park Boulevard, Springerpark.

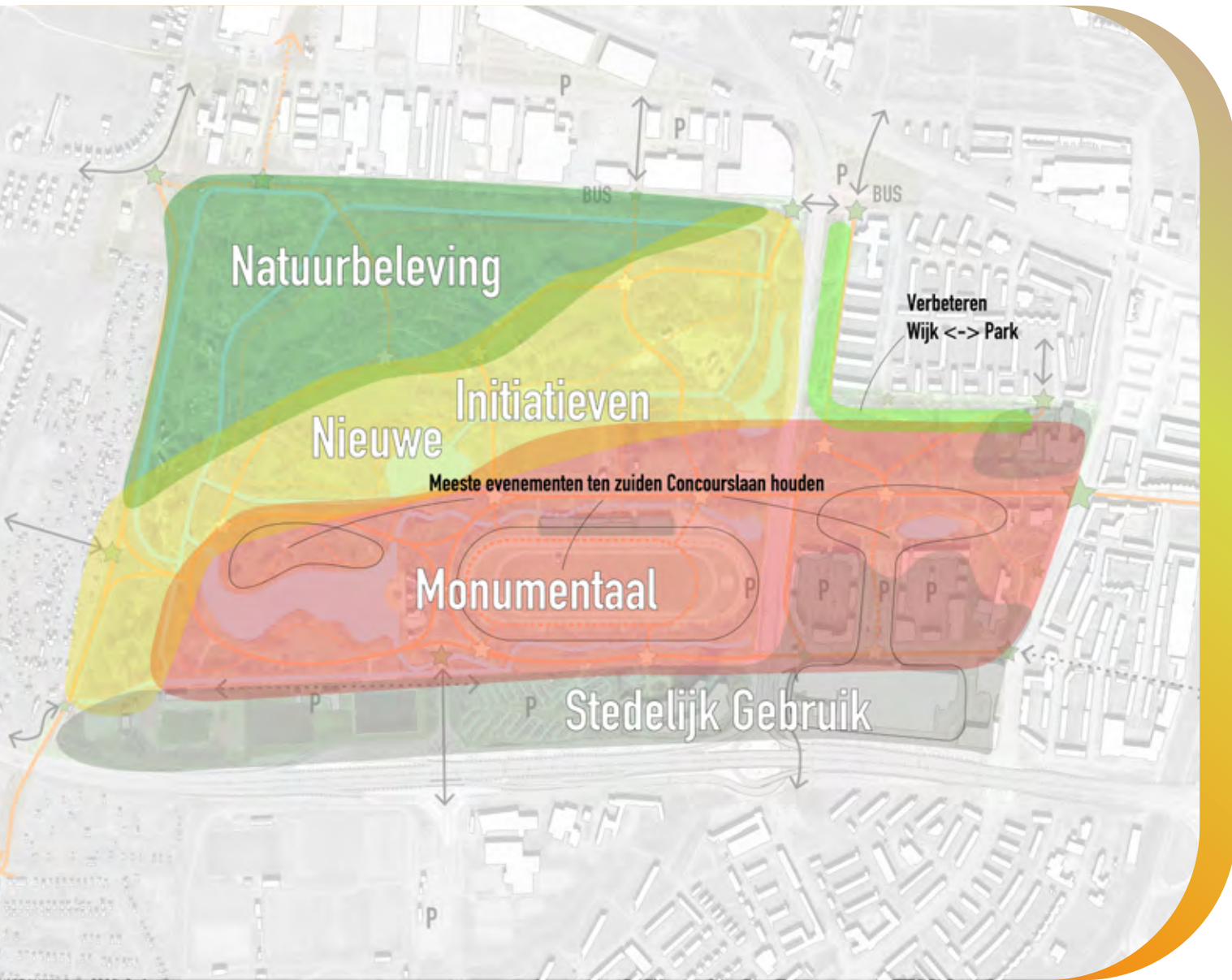
Omdat we zoals blijkt uit de ambitie en de doelstellingen voor het park veel functies en activiteiten willen combineren stellen we opnieuw een indeling in deelgebieden voor:

- Concourslaan, voorpark en alle wat ten zuiden van de Concourslaan ligt
- Diagonaal vanaf de ingang bij de Peizerweg tot de tunnel richting Peize
- Natuurpark inclusief de Heemtuin

Deze deelgebieden vloeien in elkaar over maar hebben wel hun eigen karakter en profiel. In het hierna volgende hoofdstuk de bovenstaande thema's uitgewerkt en worden in kaders de opgaven beschreven.

Als op termijn de in The Next City en Structuurplan Suikerzijde beoogde stedelijke transformatie ten noorden van het park plaatsvindt zullen er nieuwe relaties tussen de parkdelen onderling en hun omgeving ontstaan. Dit wordt in dit stuk verder niet belicht.

5

Opgaven

5.1 Zones in het park en programmering

Groen en natuur zijn belangrijke waarden van het Stadspark. Deze worden door Groningers hogelijk gewaardeerd. Bij het nadenken over verdere programmering van het park is daarom zorgvuldigheid vereist. Naast versterking van de recreatieve functie moet er in het park ruimte blijven voor rust en natuurbeleving. Door de omvang van het park zien we daartoe mogelijkheden met het aanwijzen van zones met een eigen karakter. Deze zones hebben geen scherpe begrenzing en lopen in elkaar over. Het groen, het versterken van de biodiversiteit is de basis. Zonder groen geen park. Dit geldt voor alle zones in het park.

In het **voorpark**, door de westelijke ringweg min of meer gescheiden van de rest van het park, kan de nadruk komen te liggen op dagrecreatie. Met een beperkt aantal voorzieningen, op of nabij de Concourslaan, kan dit worden gestimuleerd. Hierbij kan gedacht worden aan een kleine horecavoorziening (container of foodtruck met snacks en drank, klein terras), toiletten en een watertappunt. Horecavoorzieningen (bedrijfsrestaurants) op begane grond van MTP kunnen hierin (op termijn / op specifieke momenten) wellicht ook een rol vervullen. We staan ook positief ten opzichte van het verfraaien van gebouwen

aan het begin van de Concourslaan zoals het gebouw waarin de kinderopvang zit.

Het **middendeel** van het park, rond de kinderboerderij en speeltuin, kan de functie houden die het nu vervult. Het is het best bezochte deel van het park. Met de komst van de nieuwbouw voor NDE kan het verblijfsklimaat worden verbeterd en kan worden onderzocht hoe de horecavoorziening kan worden opgeplust. Er is een stevige inzet nodig in het beheer om de omgeving van de kinderboerderij, het hertenkamp en de ponybaan weer op orde te krijgen. Overwogen wordt om naast de speeltuin een speelbos te realiseren met natuurlijke "speelaanleidingen". In dit deel van het park zijn ook activiteiten en evenementen mogelijk met een geringe impact op de omgeving. Een festival als Rapalje is hiervan een goed voorbeeld. Voor het Stadspark wordt een locatieprofiel opgesteld waarmee duidelijk wordt welke evenementen passend zijn in de verschillende delen van het park.

De **heemtuin** en omgeving in het noordwestelijk deel van het park is de plek voor rustzoekers. We merken dit deel van het park aan als natuurpark met een hoge ecologische kwaliteit. Door dit deel van het park herkenbaar te ontwikkelen als natuurpark binnen

het stadspark wordt de beleving versterkt (contrast natuur/cultuur) en verrommeling tegen gegaan. Het verhogen van de natuurwaarden in dit deel biedt tegelijkertijd mogelijkheden om op andere locaties meer in te zetten op de cultuurhistorische waarden van het park. We rekenen ook het gebied van de Tuin- en Recreatievereniging Stadspark tot dit deel.

De **Drafbaan** is de toplocatie voor evenementen in Groningen. Binnen de kaders, zoals vastgelegd in het locatieprofiel en het bestemmingsplan, worden hier grotere evenementen georganiseerd. Als gevolg van het beëindigen van de draf sport zal het terrein – nu nog een ‘gesloten inrichting’ (vergelijk het Euroborg voetbalstadion) – een meer publiek karakter kunnen krijgen en (buiten evenementen) beschikbaar kunnen zijn voor recreatie en sportbeoefening. De Drafbaan wordt daarmee een integraal onderdeel van het park.

Programmering

Er wordt weleens gesteld dat er een goed park tien redenen kent om ernaar toe te gaan. Zodat er voor ieder wat valt te beleven. In het Stadspark komen mensen voor de natuur en de kinderboerderij, om hard te lopen en te sporten, en voor de Drafbaan/ evenemententerrein. Maar er is nog veel meer te beleven. De website www.stadsparkgroningen.nl geeft een goed beeld van wat in het Stadspark te doen is. Daarnaast zijn er al enkele concrete initiatieven zoals een stedelijke skatevoorziening aan de Concourslaan,

een openluchtbioscoop, een pluktuin en een speelbos die in de toekomst een extra reden kunnen zijn om naar het Stadspark te komen.

- > We onderscheiden verschillende zones in het park. De plek in het park heeft invloed op de ontwikkeling
- > We ondersteunen initiatieven die een positieve bijdrage leveren aan de doelstellingen van het park.

5.2 Verbinding van het Stadspark aan de stad

Zoals gezegd is het park slecht verbonden met de omliggende wijken en de stad. Wij stellen voor om de volgende opgaven verder uit te werken:

• Verbinding Suikerfabriek / Peizerweg

Een goede verbinding voor fietsers en voetgangers tussen het park en de nieuw ontwikkelde woonwijk op het terrein van de Suikerfabriek is belangrijk. Deze verbinding is zowel voor voetganger en fietsers als voor flora en fauna van belang, we zien de verbinding dan ook als een groen- blauwe corridor. Delen van het park zouden aan deze zijde (achter de busbaan) een meer open, transparante structuur kunnen krijgen, waarbij in de vormgeving rekening gehouden wordt met de Heemtuin en de bijzondere ecologische waarde van dit deel van het park. Daarnaast is een

Aan de beelden in deze tour kunnen geen rechten worden ontleend.

Noord-Zuidverbinding vanaf de Gasunie via de Drafbaan richting Peizerweg wenselijk.

• Laanhuizen

Vanaf de Verzetsstrijderslaan ligt het park op grote delen verscholen achter dichte begroeiing. In het beheer bezien we hoe we de verbinding tussen park en woonwijk kunnen verbeteren, bijvoorbeeld door het verwijderen van lage begroeiing en het aanleggen van een (meer markante) entree. Ook kan er onderzocht worden of er – in overleg met de buurt - programma toegevoegd kan worden in de parkrand. Dit kan bijdragen aan de levendigheid en aantrekkelijkheid van het park.

- Het kantorenpark ten zuiden van het voorpark vormt door zijn sterk naar binnen gekeerde en versteende karakter een stevige barrière tussen het park en de Leonard Springerlaan. In potentie kan dit kantorenpark zich zowel ruimtelijk als functioneel veel sterker verbinden met het park. Hiermee kan voor zowel het kantorenpark als voor de omgeving een meerwaarde worden gerealiseerd. In samenwerking met de vastgoedeigenaren is een visie ontwikkeld waarin deze potentie is onderkend en waarin die meerwaarde op verschillende fronten wordt uitgewerkt. Onderdeel van de plannen is een vergroening van het gehele kantorenpark en met nadruk het parkeerdek richting park; een 'groene loper' moet de verbinding leggen tussen Leonard Springerlaan en Stadspark. Ook wordt

gestreefd naar versterking van de oriëntatie van de bedrijfsgebouwen op het park met name ook door op de begane grond horeca gerelateerde functies toe te staan die in combinatie met een horecapaviljoen op de noordelijke kop van het parkeerdek van meerwaarde kunnen zijn voor het stadspark. Bij de uitwerking van de visie MTP zal bezien worden hoe de infrastructuur in het park optimaal kan worden aangesloten. Met de vaststelling van de visie voor MTP is daarvoor ook budget vrij gemaakt om de 'groene loper' door te leggen tot in de verbinding met het Station (zie ook hierna). Door het realiseren van een aantrekkelijke verbinding worden zowel MTP, als stadspark als MartiniPlaza 'dichter bij' de stad gebracht.

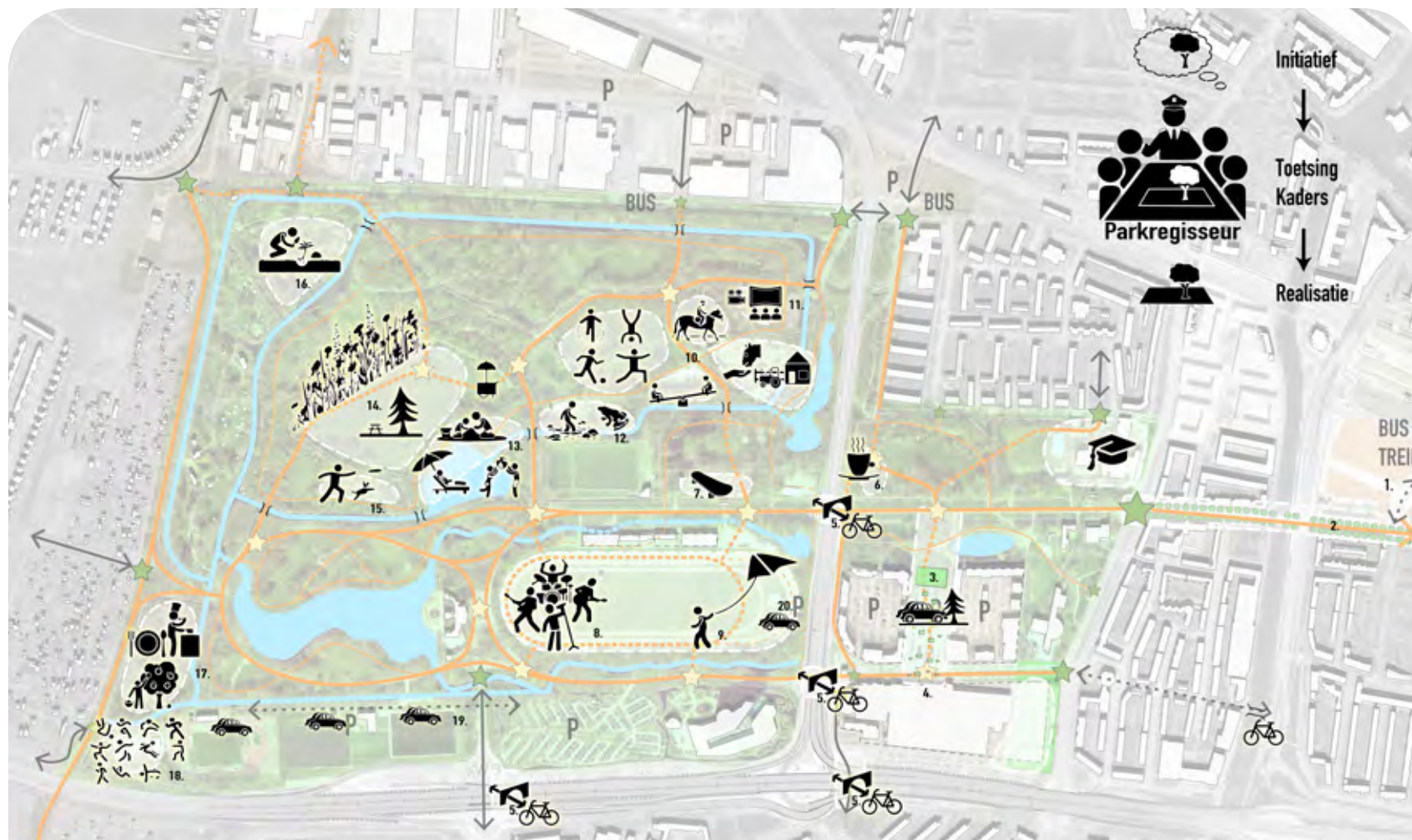
• Martiniplaza

Met de eerder genoemde 'groene loper' wordt (dus) ook de entree van MartiniPlaza sterker verbonden met het Stadspark en met het station en daarmee toegankelijker vanuit de stad. Aan de westzijde vormt daarnaast de westelijke ringweg voor voetgangers en fietsers momenteel een hindernis tussen de Leonard Springerlaan en de zuidelijke Concourslaan, met een onaantrekkelijke fietstunnel. Met de aanpak Ring Zuid komt hierin verbetering omdat de verbinding onder de ringweg door komt te liggen, op straatniveau.

• Vesta

In 2018 is de toegang tot het park vanaf de Peizerweg nabij de Vesta verbeterd. Toch blijft de situatie ter

Stedelijke ontwikkelingen in de omgeving

1. Hoofdstation Zuidzijde
2. Aanpak Parkweg
3. Groene Loper P MartiniPlaza
4. Ontwikkeling MartiniPlaza / -TradePark
5. Fietsonderdoorgang Aanpak Ring Zuid

Initiatieven in het park (stand 2020)

6. Daghoreca
7. Skatebaan
8. Doorontwikkeling Evenementenlocatie
9. Openstelling Evenementenlocatie
10. Doorontwikkeling omgeving Kinderboerderij / NDE
11. Openlucht Cinema
12. Transformatie Hertenkamp
13. Stadsstrand
14. Verbetering Ligweide
15. Hondenspeelplek

16. Heemtuin
17. Droomtuin / Plukbos
18. Atletiekhal
19. Parkeeralternatief Sport
20. Parkeeralternatief Drafbaan

plekke onoverzichtelijk en de entree naar het park is bij veel Groningers nog onbekend. De aanpak van de westelijke ringweg zou kunnen worden aangegrepen voor een herinrichting van het gebied, waarmee ook het parkeren van auto's voor bijvoorbeeld bezoek aan de kinderboerderij beter kan worden gefaciliteerd.

• **Nieuwe stationsgebied**

Het Stadspark ligt nog geen 15 minuten lopen van het Hoofdstation. Met de herinrichting van het stationsgebied aan de zuidzijde komt het park nog meer binnen bereik. Met de eerder genoemde vergroening van de Parkweg (de naam zegt het al!) wordt een aantrekkelijke loop- en fietsroute naar het park gerealiseerd en tevens een betere aanvoerroute richting Drafbaan, MTP en MartiniPlaza. Daarmee wordt het gebruik van OV gestimuleerd.

- In het kader van de werkzaamheden aan de Zuidelijke ringweg worden de twee tunnels waar de Concourslaan de Westelijke ring kruist sterk verbeterd.

> We identificeren diverse autonome ontwikkelingen buiten het park die op termijn een bijdrage leveren aan betere verbindingen tussen het park en de stad.

5.3 Verkeer

We onderzoeken hoe we het autoverkeer in het park zoveel mogelijk terug kunnen dringen en hoe we het parkeren van auto's zoveel mogelijk aan de randen van het park kunnen organiseren.

Daarmee dragen we bij aan de sfeer in het park en de veiligheid voor wandelaars en fietsers. Tegelijkertijd realiseren we ons dat een aantal voorzieningen in het park – ook per auto – redelijk bereikbaar moeten blijven. We denken hierbij aan de kinderboerderij, de sportvoorzieningen, de camping, de volkstuinen en restaurant Ni Hao.

We onderzoeken welke maatregelen we kunnen treffen om het autoverkeer dat geen bestemming heeft in het park te weren en welk parkeerregime het beste past in het park. Op de parkeerplaats aan de Concourslaan wordt op dit moment nog veel door forenzen geparkeerd.

Voor de sportvoorzieningen aan de zuidzijde (Atletiek en Velocitas) onderzoeken we of binnen de zogenaamde sportstrip een parkeervoorziening kan worden gerealiseerd. Bij grotere sportevenementen zou gebruik moeten worden gemaakt van de parkeerfaciliteiten van de Gasunie. We onderzoeken of een deel van de Drafbaan bij grote evenementen in Martiniplaza inzetbaar is als parkeerterrein.

We onderzoeken de mogelijkheid om het parkeren voor de kinderboerderij, SC Stadspark en Ni Hao

te organiseren aan der randen van het park. De parkeerplaats aan de Concourslaan zou daarmee kunnen worden opgeheven. De volkstuinten en de camping zouden via de Peizerweg / Campinglaan bereikbaar kunnen blijven.

Op verschillende plaatsen wordt gekeken naar een betere scheiding van fietsers en wandelaars. Met name het fietsverkeer ter hoogte van de losloopgebieden voor honden vraagt aandacht. Ook wordt er specifiek aandacht besteed aan fietsparkeren.

- > We onderzoeken een ander parkeerregime voor het hele Stadspark
- > We organiseren het parkeren zoveel mogelijk aan de randen van het park
- > We beperken het autoverkeer in het park zo veel mogelijk
- > We gaan in gesprek met partijen rondom het park over het delen van parkeergelegenheid
- > We onderzoeken de bereikbaarheid van de camping en volkstuinten via Peizerweg / campinglaan i.p.v. door het park
- > We onderzoeken waar een betere scheiding tussen fietsers en voetgangers nodig is

5.4 Water in het Stadspark

Door de ligging van het Stadspark, laaggelegen en met een venige ondergrond, is water altijd een factor van belang geweest in het stadspark. De waterstructuur is essentieel voor een goede afvoer van water in natte periodes en voor de aanvoer van water in droge periodes. De waterstructuur is ook van belang voor de ecologie, het park is onderdeel van de stedelijke ecologische structuur.

In 2018 is gestart met het uitvoeren van het waterstructuurplan 'Stadspark draagt bij aan een klimaatbestendige stad'. De uitvoering van dit waterstructuurplan is in 2019 afgerond en kende een aantal aanleidingen. In de eerste plaats zorgen ontwikkelingen rondom het park er voor dat het stadspark een belangrijkere functie krijgt in de afvoer van regenwater uit de omliggende stedelijk gebieden zoals de Grunobuurt. De waterstructuur was voor de uitvoering van het waterstructuurplan niet toegerust op deze functie. Daarnaast was de mogelijkheid om water af te voeren in natte periodes door de gebrekkige structuur en staat van onderhoud onvoldoende, net als de mogelijkheid om water aan te voeren in droge periodes. Doordat bepaalde verbindingen ontbraken, er veel organisch materiaal in de vorm van blad in het water aanwezig was en het water grotendeels stilstond, was ook de waterkwaliteit op veel plekken slecht. In het kader van het waterstructuurplan zijn nieuwe verbindingen gemaakt, oude hersteld, zijn er op diverse

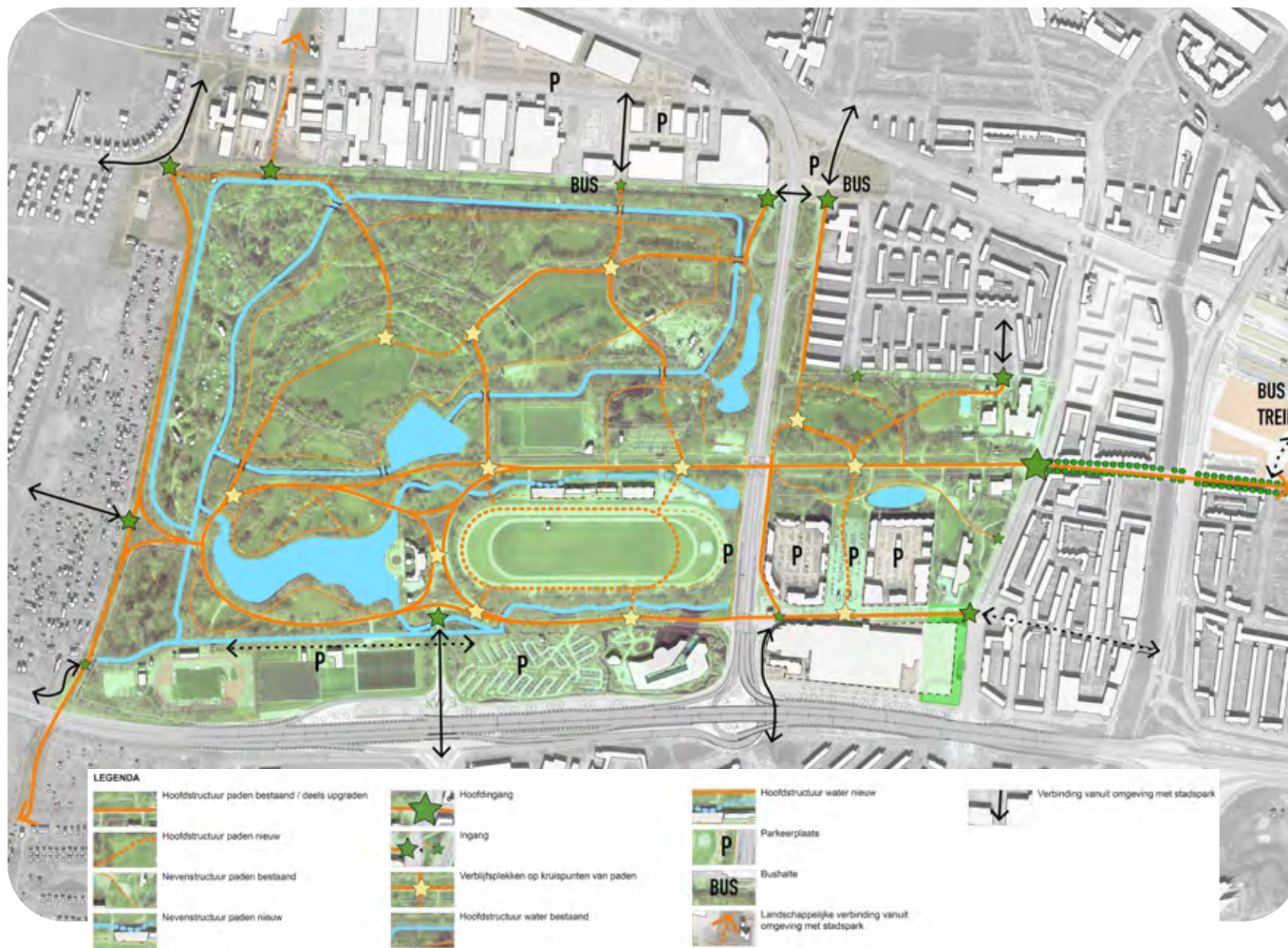
plekken natuurvriendelijke oevers aangelegd en is er een circulatiegemaal geplaatst. Daarnaast is het door de nieuwe stuw in het noordwesten van het park bij de busbaan beter mogelijk om in het vroege voorjaar water vast te houden waardoor de sponswerking van het park beter benut kan worden en er minder water van elders hoeft te worden aangevoerd in droge periodes. Uit recent onderzoek is gebleken dat de waterkwaliteit is verbeterd, maar dat het daarbij wel cruciaal is dat er goed beheer wordt uitgevoerd om te zorgen dat de structuur zoals deze is aangelegd blijft functioneren. Het water in het stadspark heeft potentieel ook een recreatieve functie. In het verleden is het water in het park ook gebruikt voor recreatieve doeleinden, een deel van de hoofdstructuur staat bekend als kanorondje en was tijdens vorstperiodes ook geschikt als doorgaand schaatsrondje. In de jaren '50 werd de grote vijver in het park gebruikt als zwemvijver en getuige de in dit document opgenomen foto een plek waar zelfs zwemles werd gegeven. Door de uitgevoerde maatregelen is de kwaliteit verbeterd en mits er goed beheer wordt toegepast, zal de kwaliteit van het water in het park verder verbeteren.

Voor het water in de stad hebben we waterfuncties opgesteld waaraan de kwaliteit wordt getoetst. Een groot deel van het water in het stadspark heeft de potentie om aan de kwaliteitscriteria van stedelijk natuurwater te voldoen. Hiervoor is een zeer goede (ecologische) waterkwaliteit nodig en moet de oever-

en watervegetatie een wezenlijk onderdeel zijn van de biotoop. De verbeterde kwaliteit heeft er toe geleid om ook voorzichtig na te denken over het stadspark als zwemplek/stadsstrand. Met name deze recreatieve functie zou een goede bijdrage kunnen leveren aan de ambitie meer bezoekers naar het park te trekken. De belangrijkste voorwaarde voor zwemwater is een bacteriologisch goede waterkwaliteit. Ook de optie om weer in het park te kanoën is interessant. Met oog op deze beide functies zullen we het komende jaar in beeld brengen wat er nodig is om het water in het stadspark weer voor recreatieve doeleinden te gebruiken. Eén van de instrumenten die we hierbij inzetten is de stadswatercan/ecoscan. Met deze scan zijn het afgelopen jaar 4 locaties in het stadspark nader onderzocht. Er wordt daarbij naar verschillende aspecten gekeken: de natuurbeleving, de ecologie van de oever en de ecologie van het water. Zowel de flora als de fauna wordt tijdens de scan bekeken en ook een aantal abiotische factoren. De aanbevelingen op de vier onderzochte locaties kunnen voor een groot gedeelte worden opgevolgd door maatregelen in het beheer.

- > We testen in afstemming met het waterschap of het circulatiesysteem functioneert zoals het is bedoeld
- > We onderzoeken of de waterkwaliteit goed genoeg is om te zwemmen in het stadspark

5.5 Inrichting en structuur van het park

Het park is op veel plaatsen onoverzichtelijk.

- **Onderscheid tussen de verschillende parkdelen onderling**

Het onderscheid tussen de verschillende parkdelen is onvoldoende duidelijk. Dit komt de oriëntatie, gebruikswaarde en de herkenbaarheid niet ten goede. Dit kan verbeterd worden door de verschillen en de overgangen weer helder te krijgen.

- **Opknappen historische Springerpark**

Het Springerpark beslaat het zuidelijke deel van het Stadspark dat is zich bevindt tussen de Parklaan/ontsluitingsweg bij de Gasunie en de Concourslaan. Hoofduitgangspunt is het verbeteren en restaureren van de aanwezige kwaliteiten, en versterken van de ruimtelijke samenhang. Voor het parkgedeelte rond de vijver en het deel bij de Drafbaan wordt uitgegaan van het in ere herstellen van oorspronkelijke kwaliteiten zoals padenpatroon, beplantingsgroepen en zichtlijnen. Het effect van het matige beheerniveau is hier zichtbaar. Ook de inrichting van het Stadsparkpaviljoen en directe omgeving is hard aan een opknapbeurt toe.

- **De ruimtelijke structuur**

In de huidige structuur speelt de Concourslaan een vooraanstaande rol. Deze centraal gelegen laan vormt een hoofdelement in de ruimtelijke opbouw

en de belangrijkste toegang tot het park. We laten de Concourslaan zoals die nu is. Uitsluitend met de Concourslaan kan het gehele park echter niet ruimtelijk worden georganiseerd. Vooral het noordelijke deel ontbeert een heldere ruimtelijke structuur. Door het gebrek aan oriëntatie en het onoverzichtelijke karakter trekt dit parkdeel weinig bezoekers. Het is de vraag of dit erg is, maar op termijn is een heldere noord-zuid verbinding door het park wenselijk. Deze verbinding heeft ook een functie voor het afwikkelen van bezoekers van en naar de Drafbaan waardoor de wijk Laanhuizen wordt ontlast tijdens grote evenementen.

• **Natuurlijke groeiomstandigheden**

Opvallend is dat in de ontwikkelingsgeschiedenis van het park weinig gedaan is met de grondslag en de natte omstandigheden in het park. Nog steeds zijn de hardhoutsoorten in het park beeldbepalend en wordt veel in het werk gesteld om die bomen goede groeiplaatsomstandigheden te geven. Vochtminnende boomsoorten en natte natuur zijn nog relatief weinig aanwezig in het park.

• **Inbedding in langzaam-verkeersroutes van de stad**

Een goede oost west verbinding aan de noordkant van het park ontbreekt net als goede entrees. Deze kunnen met de transformatie van het bedrijventerrein van langs de Peizerweg meeliften.

• **Waterstructuur**

Het huidige park heeft veel water. Watergangen hebben op dit moment in het park veelal één enkele functie. Namelijk het beheren van het waterpeil. Dit terwijl het water een uitgelezen middel is om het park te structuren (zichtassen, natuurlijke begrenzing, plekken), verschillende sferen (wijds open, formeel, landschappelijk) en gebruiksmogelijkheden (natuur, spelen, varen, zwemmen) te bieden.

• **Aanbrengen bewegwijzering en plattegronden**

- > We grijpen nu niet grootschalig in in het park om de structuur aan te passen. Door ontwikkelend beheer kunnende structurerende elementen in het park beter tot hun recht worden gebracht.
- > We onderzoeken hoe er een duidelijke Noord-zuid verbinding gemaakt kan worden vanaf de Gasunie naar noordkant van het park en op termijn naar de Peizerweg.
- > Het Scholtenmonument en het oorspronkelijk meubilair wordt gerestaureerd
- > Het beheerniveau van het Springerdeel van het park wordt verhoogd
- > We brengen plattegronden en bewegwijzering aan

5.6 Evenementen

Evenementen vervullen een belangrijke functie voor de stad. Ze vergroten de aantrekkingskracht van Groningen en dragen voor veel Groningers bij aan het leefklimaat. Evenementen zetten de stad op de kaart. Met de Drafbaan beschikken wij over een geweldige locatie voor evenementen, die ook door de stichter van het park, Jan Evert Scholten, al werd onderkend. Het terrein heeft een goede omvang voor grote evenementen en is met fiets en openbaar vervoer uitstekend bereikbaar. Deze bereikbaarheid wordt nog flink verbeterd door de aanpak van het stationsgebied en de verbeterde verbinding hiervan met het Stadspark. Voor de bereikbaarheid met de auto van grote evenementen zetten we in op het gebruik van de P&R locaties aan de randen van de stad.

We houden rekening met de impact die evenementen hebben op het park en de omgeving. Randvoorwaarden zijn vastgelegd in het bestemmingsplan (geluidsdagen, geluidsnormering, omvang evenementen) en zijn beschreven in een locatieprofiel. Grootschalige evenementen (qua bezoekersaantallen en geluidsbelasting) vinden plaats op de voormalige drafbaan. In het overige deel van het Stadspark zien we ook ruimte voor evenementen, maar deze zijn kleinschalig en gemoedelijk van aard, en vormen daardoor geen noemenswaardige belasting voor de omgeving. Dit werken we na 2022 uit in het nieuw op te stellen omgevingsplan en een locatieprofiel dat wordt opgesteld met de omgeving en de gebruikers van

het park. tot die tijd worden evenementen in het park mogelijk gemaakt met een omgevingsvergunning. We werken aan een toekomstplan voor de Drafbaan als evenementenlocatie binnen het Stadspark. Daarbij is het de ambitie vanuit de gemeentelijke beleidsdoelstellingen op het gebied van duurzaamheid, om van de drafbaan het groenste evenemententerrein van Nederland te maken. Gedurende de periodes dat er geen evenementen plaatsvinden op de drafbaan willen we het terrein vrij toegankelijk maken waardoor het terrein onderdeel wordt van het park. Dit wordt versterkt door op termijn een wandelroute te maken vanaf de Gasunie oever de drafbaan in noordelijk richting. Deze route kan tijdens evenementen ook worden gebruikt als extra route voor bezoekers

De gemeente Groningen heeft besloten niet langer te investeren om de draverijen in stand te houden en de gemeenteraad heeft op 9 september 2020 besloten definitief te stoppen met de draf sport op de Drafbaan. De functie van de opstallen op de drafbaan is daarmee achterhaald. De gebouwen zijn nog in gebruik. Wel gaan we kijken naar de toekomst van deze opstallen. Hierbij geven we de volgende randvoorwaarden mee: de toekomstige functie past binnen het park (geen woningbouw, maar bijvoorbeeld horeca of hotel/congrescentrum), de gebouwen herbergen functies die ondersteunend zijn aan organisatoren van evenementen, de oriëntatie richt zich meer op de Concourslaan, de gebouwen passen binnen

de klimaatdoelstellingen die we in het park willen realiseren.

- > We maken een toekomstplan voor de drafbaan als evenementenlocatie
- > We onderzoeken de toekomstige functie van de opstallen rond de drafbaan
- > We maken een locatieprofiel voor evenementen in het Stadspark met een geringe impact op de omgeving (exclusief de drafbaan waar al een locatieprofiel voor geldt)
- > De drafbaan wordt onderdeel van het stadspark en wordt openbaar toegankelijk op momenten dat er geen evenementen zijn of worden voorbereid.

5.7 Ecologie

Het zuidelijke deel van het Stadspark, Springerpark en Park Boulevard, heeft een klassiek landschappelijk karakter. Desondanks is er wel een grote afwisseling van biotopen aanwezig. De gazons worden afgewisseld met groenstroken, boomgroepen en verschillende waterpartijen.

Ook het Natuurpark is voor een deel formeel van aard, de graslanden bestaan grotendeels uit gazon en de zuidoosthoek is met name bedoeld voor recreatie (speeltuin, kinderboerderij). Langs de westkant ligt de camping. Het overig deel bestaat uit bos, weilanden, (verruigde) graslanden, watergangen en enkele vijvers.

Bloemrijke graslanden zijn slechts beperkt aanwezig. In de noordwesthoek ligt de heemtuin.

GES

Het Stadspark is onderdeel van de Gemeentelijke Ecologische Structuur (GES). Voor elk GES gebied zijn doelsoorten aangewezen, soorten waarvan het streven is dat ze geschikt leefgebied vinden en zich gaan vestigen in het gebied. Conform de gemeentelijke groenstructuurvisie 'groene pepers' geldt als beleid in de GES-gebieden dat afname in kwaliteit of kwantiteit, gecompenseerd dient te worden. Met ruimtelijke ontwikkelingen dient hiermee rekening te worden gehouden. In het in 2020 vastgestelde Groenplan is het beleid ten aanzien van de GES voortaan opgenomen.

Wet natuurbescherming

In het Stadspark zijn enkele, vanuit de Wet natuurbescherming, te beschermen natuurwaarden aanwezig waarvoor geen vrijstelling geldt bij ruimtelijke ontwikkelingen. Het betreft het leefgebied van de poelkikker in de poel in de Heemtuin, enkele verblijfplaatsen van vleermuizen en nesten van eekhoorn in bomen verspreid over het park en een nestplaats bosuil in het zuidelijk deel. (zie rapportage monitoring GES 2019) Tijdens het broedseizoen geldt bovendien dat alle nestplaatsen van broedvogels beschermd zijn. Bij ruimtelijke ontwikkelingen dient hiermee rekening te worden gehouden. Recent is ook de otter in het park aangetroffen.

Te behouden

Het Stadspark is een van de meest waardevolle groengebieden in de stad. Het noordelijke deel (ten noorden van het Springerpark en Parkboulevard) is het meest natuurlijk, daar zijn ook de meeste doelsoorten aanwezig. Voor het behoud van biodiversiteit is het van belang vooral in dit deel van het Stadspark erg terughoudend te zijn met het doorvoeren van grote veranderingen. Zo is de rust in de noordelijke groenstrook ten zuiden van de busbaan voor vogels van groot belang. In dit deel van het park zien we geen mogelijkheden voor versturende activiteiten of evenementen. Uit de ecologische monitoring en uit waarnemingen door de beheerder van de heemtuin komen meerdere locaties in het park naar voren waar unieke soorten voorkomen. Een voorbeeld hiervan is de zuidelijke berm van het parkeerterrein langs de Concourslaan, dit is een zeer waardevolle strook voor mychorizza paddenstoelen, deze paddenstoelen leven in symbiose met de bomen. De zwam levert de boom mineralen en sporenelementen en krijgt er brand- en bouwstoffen (koolhydraten) van de boom voor terug. Beide hebben daar voordeel van.

Te verbeteren

Het Stadspark heeft door de culturele en recreatieve functie in grote delen een formeel karakter. Om de natuurwaarden te vergroten zijn diverse maatregelen wenselijk. In verband met klimaat, water en biodiversiteit is het uitgangspunt om het areaal groen ten opzichte van verharding minimaal gelijk te houden.

Grasland/bosplantsoen

• Mantel/zoom vegetaties

In het Stadspark ontbreken mantel/zoom vegetaties. De overgang tussen bomen/struiken en gras is nu vrijwel overal abrupt. Door op de overgang van bomen naar gras een struik- en kruidlaag te realiseren ontstaat leefgebied voor insecten en schuilgelegenheid en voedsel voor zangvogels en kleine zoogdieren. Op basis van de ecologische monitoring bepalen we welke locaties hiervoor het meest geschikt zijn.

• Bloemrijk grasland

Gazons zijn voor insecten, amfibieën en kleine zoogdieren geen geschikt leefgebied. Door op daarvoor geschikte locaties bloemrijk grasland te realiseren en het maaibeheer aan te passen ontstaat waardevol leefgebied voor insecten. Insecten kunnen hier voedsel vinden en overwinteren in vegetatie die in de winter blijft staan. Geschikte locaties hiervoor zijn het grasland ten noordwesten van de speeltuin bij de NDE en het grasland ten oosten van het evenementen terrein, teven kunnen bermen hierin ook een rol vervullen. Een dergelijke vegetatie kan ook in randen en overgangen tussen gazon en bomen en of struiken: een mantel-zoom biotoop.

• Nectar onder het maaimes

In het Stadspark zijn veel gazons aanwezig die vanuit cultureel of recreatief oogpunt niet omgevormd

kunnen worden tot bloemrijk grasland. Om toch meer nectar aan insecten te bieden en de gazons bloemrijker te maken, is het aan te bevelen gazons in te zaaien met het kruidenmengsel 'nectar onder het maimes' van kwekerij de Cruydt-Hoeck. Dit mengsel bestaat uit laagblijvende soorten zoals klaversoorten en kan een belangrijke meerwaarde opleveren zonder dat het extra beheer oplevert.

• Ophangen nestkasten

Voor Bosuil en bonte vliegenvanger is geschikt leefgebied aanwezig in het Stadspark. Er ontbreken echter geschikte holtes om in te broeden. Door het ophangen van nestkasten wordt de kans vergroot dat deze soorten zich vestigen in het Stadspark. De beste plek hiervoor is de rustige noordzijde van het Stadspark (bosuil) en nabij de camping en de heemtuin (bonte vliegenvanger)..

Water en oevers

• Natuurvriendelijke oevers

Door op meer plekken flauwe (noord)oevers in vijvers en sloten aan te leggen ontstaat veel meer geschikt leefgebied voor libellen. Bij gebrek aan ruimte is het ook mogelijk om de ruimte in het waterlichaam hiervoor te benutten.

• Beschoeide oevers

Ook bij beschoeide oevers is een verbetering mogelijk door vegetatie langs de randen niet overal volledig

af te maaien tot aan het water. Oeverplanten krijgen hierdoor meer kans wat leefgebied voor bijvoorbeeld libellen oplevert.

• Poel Heemtuin

Om de poel in de heemtuin geschikt te houden voor amfibieën en oeverplanten weer de ruimte te geven, is het nodig de ondiepe delen uit te diepen en riet en lisdodde te verwijderen. Met het gefaseerd uitdiepen is reeds een start gemaakt.

• Riet verwijderen

Op veel plekken is schaduw een probleem in de watergangen van het Stadspark. Dat is grotendeels verklaarbaar doordat het een bosgebied is. Langs de sloot ten zuiden van het gebied met schotse hooglanders kan de rietkraag teruggezet worden waardoor geschikt voortplantingsleefgebied voor libellen ontstaat.

• Takkenrillen

In overhoeken en achterkanten kunnen takkenrillen en of stronken een belangrijk biotoop toevoegen.

Ecologische verbindingen

- Het Stadspark sluit aan op verschillende GES-gebieden in de omgeving. Aan de zuidwestkant sluit het park aan op het GES-gebied Kranenburg en de Roderwolderdijk-Rozenburglaan met de faunapassage Piccardthoftunnel. Deze verbinding

is cruciaal voor verbinding met de Onlanden. Ten zuiden van de rondweg ligt de verbindingszone A7-zuidzijde. In de noordoosthoek sluit het park aan op de verbindingszone Spoorzone zuid.

• Te realiseren

Een ecologische verbinding tussen het Stadspark en het voormalig Suikerunie terrein ontbreekt nog. Het is voor water- en landorganismen belangrijk om ook hier een goede verbinding te creëren. Een ecologische verbindingszone heeft bij voorkeur een breedte van 15 tot 20 meter waarin een combinatie van water, oeverzone, kruiden en struweel aanwezig zijn.

Het Stadspark vormt een kerngebied in de gemeentelijke ecologische structuur (GES). Het park is verbonden met een aantal omliggende GES-gebieden. De kwaliteit van deze verbindingen wordt nader onderzocht. De ontwikkeling van het Suikerfabriek terrein maakt een ecologische verbinding vanuit het Stadspark noodzakelijk. De faunapassages ter hoogte van de westelijke ringweg, binnen het park, zullen bij de aanpak van de onderdoorgang op de Concourslaan aandacht krijgen. Ook noordelijk van hiervan wordt gezien hoe passages kunnen worden aangebracht onder de westelijke ringweg.

Natuur is in de GES gebieden leidend. Op paden wordt half-verharding gebruikt, alleen op hoofdroutes

komt verharding. Door de ecologische monitoring die is uitgevoerd hebben we een goed overzicht van de rijkdom aan planten en dieren in het park en de aanwezigheid van wettelijk beschermde soorten. Bij de verdere ontwikkeling van het park zal rekening moeten worden gehouden met beschermde diersoorten, zoals vleermuizen en eekhoorns.

Het noordelijk deel van het park en dan met name de Heemtuin is vanuit het oogpunt van biodiversiteit het meest interessante deel van het park, vanwege de kruidenrijke vegetatie en de relatieve rust. Dit deel van het park zou verder moeten ontwikkeld met een herkenbare identiteit als natuurpark met meer aandacht voor ecologisch beheer. In samenwerking met de stichting Heemtuin, die met vrijwilligers het beheer uitvoert, zou een nieuw beheerplan moeten worden opgesteld om de variëteit aan flora en fauna te behouden en verder te ontwikkelen.

Ook in de rest van het park zou de ecologische kwaliteit verder kunnen worden versterkt.

Mogelijke maatregelen:

- Natuurvriendelijke oevers aanleggen (zonnige oevers)
- Creëren overgangen nat-droog (plas/dras)
- Creëren randlengte en overgangen open/besloten
- Kruidenrijke graslanden creëren.
- Aanpassen maaibeleid naar meer ecologisch beheer
- Creëren van mantel- en zoomvegetaties in plaats van de harde overgang van gras naar bomen

- Vegetatie toevoegen die horen bij natte groeiomstandigheden en die een ecologische plus geven. Gedacht kan worden aan wilgen en elzen. Dit is niet alleen vanwege de belevingswaarde en ecologische waarde. Soorten die horen bij de natte groeiomstandigheden maken het park ook toekomstbestendig

> We gaan in de gebieden met ecologische potentie in het dagelijks beheer werken op basis van adviezen die in het kader van de monitoring worden gedaan.

5.8 Sport

Sportverenigingen zijn belangrijk voor het opbouwen van Sportief Kapitaal. De sportparken hebben een belangrijke functie in het sporten, spelen, bewegen en ontmoeten. Binnen het Stadspark is een aantal sportverenigingen gevestigd. Twee voetbalclubs (Velocitas en SC Stadspark), Groningen Atletiek en Jeu de Boules vereniging Pres le But. In het park is een discgolf parcours aangelegd, de thuisbasis van City Park Flyers. Het Stadspark wordt intensief gebruikt door individuele sporters of groepen voor hardlopen en bootcamp in meer of minder georganiseerd verband. We willen de sportvoorzieningen in het park behouden en goed faciliteren.

We willen de sportieve inrichting van de openbare ruimte optimaal benutten. Ook in de toekomst in relatie tot de Suikerzijde. Bijvoorbeeld door het aanleggen van goede, doorlopende hardloop- en wandelroutes door zowel het park als richting de Suikerzijde.

De afgelopen jaren is een aantal nieuwe voorzieningen toegevoegd aan het Stadspark zoals een basketbalveld, bootcamp-/fitnessvoorzieningen en een discgolf parcours. Als nieuw initiatief heeft zich een groep jonge bijvervaarders voor een skatevoorziening gemeld.

- > We onderzoeken en faciliteren het initiatief om tot een stedelijke skatevoorziening te komen in het Stadspark.
- > We blijven in de toekomst de sportvoorzieningen goed faciliteren

5.9 Communicatie Stadspark

Met de visievorming rond het Stadspark willen we graag als bijvangst van het integraal werken met gemeentelijke disciplines (Water, RO, Stadsbeheer, Stadsontwikkeling, etc.) en het gesprek met bewoners, breed en inspirerend communiceren en informeren over de mogelijkheden van het Stadspark en de activiteiten die er nu al plaats vinden. Het lijkt erop dat veel mensen niet weten wat het Stadspark allemaal verbergt. Zoals bijvoorbeeld een heemtuin en 47 monumenten. Ook hier geldt 'onbekend maakt onbemind'.

Er is vanuit een bewonersinitiatief een magazine en een website ontwikkeld (www.stadspark groningen.nl) waar een overzicht staat van gebruikers en mogelijkheden van het Stadspark. Die website wordt geprolongerd. En geactualiseerd. Dit burgerinitiatief wordt door de gemeente ondersteund. Verder koppelen we daaraan een gemeentelijke projectpagina (www.gemeente.groningen.nl/stadspark) zodat het onderscheid tussen het initiatief vanuit de wijk en de rol van de gemeente duidelijk is. Op dit moment ontbreekt ook een duidelijke toeleiding naar bijvoorbeeld de mogelijkheid om overlast te melden of over de openbare ruimte. De beide websites zullen verwijzen naar elkaars functie en rol.

- > Op de gemeente Groningen website geven we informatie over het Stadspark en de ontwikkelingen
- > We maken voor het Stadspark plattegronden en een bij het park passende bewegwijzering

6

Afwegingskader voor nieuwe initiatieven en ontwikkelingen in en om het park

De ambitie en de daaruit voortkomende doelstellingen, die in hoofdstuk twee zijn beschreven, kunnen alleen worden bereikt als het stadspark echt een park van de stad wordt. Nieuwe initiatieven en ontwikkelingen kunnen daaraan bijdragen. De afgelopen jaren zijn er diverse initiatieven voorbij gekomen. Daardoor ontstond ook de behoefte aan een afwegingskader die de vraag 'wat past wel en wat past niet in het park' moet beantwoorden. Kort gezegd past een initiatief in het stadspark als het een positieve bijdrage levert aan één of meerdere van de geformuleerde doelen en niet strijdig is met één of meerdere van de gestelde doelen.

Met behulp van een afwegingskader kan een eerste beleidsmatige toets worden uitgevoerd. Uiteraard is de uitkomst van een dergelijke toets afhankelijk van wie deze toets uitvoert. De Parkmeester en haar/zijn team voert samen met de Stadspark adviesgroep deze toets uit aan de hand van het kader. De uitkomst van dit proces wordt vervolgens voorgelegd aan de betrokken bestuurder of het college. Een uitgebreidere

toelichting op de functie en rol van de Parkmeester en de adviesgroep is te vinden in hoofdstuk 7. Uiteraard zullen vervolgens de standaard afwegingen zoals de toets aan het bestemmingplan/omgevingsplan door de gemeente worden uitgevoerd, indien nodig aan de hand van een integraal vooronderzoek(IVO).

> Nieuwe initiatieven en ontwikkelingen toetsen we aan de hand van de geformuleerde ambitie en doelstellingen

Niet volledig overzicht van initiatieven

Over het algemeen kan gesteld worden dat er behoefte is aan meer (stedelijk) publiektrekkende functies in het park en aan kleinschalige horeca. Hiervoor hebben zich al een aantal initiatieven aangediend.

Dit zijn onder andere;

- Stedelijke skatevoorziening op een deel van de parkeerplaats langs de Concourslaan

- Openluchtbioscoop op de plek van het voormalige basketbalveld
- Pluktuin met daghoreca en kookstudio
- Speelbos

De initiatiefnemers van de bovengenoemde initiatieven hebben gebruik gemaakt van het afwegingskader en daaruit blijkt dat de voorgestelde werkwijze praktisch uitvoerbaar is en leidt tot een beantwoording van de vraag of het initiatief past in het park en bijdraagt aan de doelstellingen.

Daarnaast is er de afgelopen tijd een hondenspeelveld gerealiseerd. De hondenbezitters zijn vaste bezoekers van het Stadspark. In de noordwest hoek van het park ligt en uitgebreid losloopgebied. In 2020 is in overleg met de belangenorganisatie Hondvriendelijk Groningen een hondenspeeltuin ingericht.

De Wandeling is in 2020 gestopt. Het voornemen was om zonder geld een ontmoetingsplek te realiseren met idealistische doelen.

Daarnaast is het Stadspark één van de gebieden waaraan gewerkt wordt vanuit het project 'Genreus Groningen'.

Het project Generuus Groningen en Generuus Stadspark

Het project Generuus Groningen draait om het bouwen, activeren en opleiden van een stad- en dorpmakersnetwerk voor divers Groningen waarbij de nadruk ligt op (super)diversiteit als verrijking van Groningen.

Generuus Groningen is een stad met ruimte voor diversiteit en ontmoeting tussen diverse mensen. Het is een plek waar diverse en gemixte groepen samenwerken aan een beter Groningen.

Eén van de gebieden waar het concept Groningen Generuus is getest in 2020 is het Stadspark.

Een generuus Stadspark – een park voor iedereen'

Hoe wordt diversiteit een vanzelfsprekend en verrijkend bestanddeel van het Stadspark? Met een divers team (een mix van bewoners, ambtenaren en creatieven) is tijdens de Design Sprint in oktober 2020 gewerkt aan een innovatieve diversiteitsboost voor de plannen voor het Stadspark.

Er werd niet aan een afgerond plan gewerkt. Het doel was een extra laag waarmee het Stadspark genereuzer kan worden.

Een interventie voor een generuus Stadspark

Een interventie is een actie, een product, een object waardoor een ander/ nieuw idee kan ontstaan. In het geval van het stadspark is gekozen voor het maken van een magazine. Een magazine waarmee de denkwijze van de ontwerpers wordt uitgelegd, maar ook kan

worden ervaren. Het magazine nodigt eenieder die het leest uit het Stadspark te gebruiken en met dat gebruik het park te bevragen en te onderzoeken.

Het basisidee van het magazine is om de gebruiker van het Stadspark te benaderen vanuit de verschillende ritmes. Dat is een manier om de standaard 'hokjes' te vermijden, diversiteit wordt zo een vanzelfsprekend en verrijkend onderdeel van het idee. Daarnaast krijg je ieder bezoek weer de kans om een ander ritme te kiezen, het park anders te ervaren. Door de verschillende ritmes te stimuleren (hoe dat kan staat beschreven in het magazine) ontstaat er meer ruimte voor meer mensen en ontmoeting tussen de verschillende manieren van gebruik. Het is daarmee ook een benadering die bruikbaar is voor ambtenaren, ontwikkelaars en ontwerpers.

De 3 ritmes

- **Quick visitor:** voor als je maar even tijd hebt om te genieten van het groen
- **Explorer:** voor hen die willen ontdekken wat het park te bieden heeft.
- **Wanderer:** voor bezoekers die willen dwalen en verwonderd raken.

Het magazine wordt in het voorjaar van 2021 gepresenteerd.

Voor meer informatie over Generuus Groningen:

<https://www.studiomarcha.nl/>

7

Organisatie en beheer

Een belangrijke constatering die we hebben gedaan de afgelopen twee jaar is dat de gemeentelijke capaciteit voor de organisatie en het beheer van een Stadspark van deze omvang (140 ha.) en het voor dit gebied vastgestelde beheerniveau niet aansluit bij de ambities voor het Stadspark. Daarbij is er behoefte aan centrale regie vanuit een visie. Om deze reden stellen we de volgende zaken voor:

- **Parkmeester**

Momenteel worden er op verschillende plekken beslissingen genomen over ingrepen en programmering in het Stadspark. Er is dringend behoefte aan coördinatie en afstemming vanuit een gedeelde visie op het park. Het gaat daarbij over nieuwe voorzieningen in het park, de programmering van evenementen en activiteiten, structurele ingrepen, maar ook beheer en onderhoud. Daarnaast is er behoefte aan regelmatig overleg met de gebruikers van het park, zoals de sportorganisaties, de horeca, kinderboerderij, NDE, drafbaan, Stadsbeheer, afdeling Evenementenmanagement, Hondvriendelijk Groningen, natuurorganisaties, etc.

- **Adviesgroep**

In het kader van herijking van de visie is een klankbordgroep in het leven geroepen. We stellen voor om een nieuwe groep te formeren waarin

verschillende gebruikers en betrokkenen van het park vertegenwoordigd zijn. Deze groep krijgt een adviserende rol een permanente status. Deze adviesgroep is multidisciplinair en moet fungeren als vertegenwoordiging van gebruikers van het Stadspark. Samen met de parkmeester en haar/zijn team beoordeelt deze groep aan de hand van een afwegingskader in hoeverre nieuwe initiatieven een bijdrage leveren aan het Stadspark.

- **Beheer**

Er is veel kennis beschikbaar over het goed beheren van het Stadspark. We stellen voor dat er een structureel budget komt voor het beheer van het Stadspark. We stellen voor om het borgniveau te verhogen naar niveau B en het (ecologisch) beheer uit te voeren aan de hand van het in 2011 opgestelde beheerplan in combinatie met de aanbevelingen die in de GES monitoring worden gedaan.

- > We zorgen voor één aanspreekpunt voor het stadspark
- > We borgen de betrokkenheid van de omgeving bij het stadspark in een permanente adviesgroep
- > We brengen het beheer van het Stadspark op een hoger (BORG) niveau

8

Uitvoeringsagenda

Hieronder is als agenda een overzicht opgenomen van acties die voortkomen uit deze herijking van de visie.

Op basis hiervan maakt de 'parkmeester' een uitvoeringsplan dat jaarlijks wordt geactualiseerd.

Wat	Wanneer
We onderscheiden verschillende zones in het park. De plek in het park heeft invloed op de ontwikkeling	doorlopend
We ondersteunen initiatieven die een positieve bijdrage leveren aan de doelstellingen van het park.	doorlopend
We identificeren diverse autonome ontwikkelingen buiten het park die op termijn een bijdrage leveren aan betere verbindingen tussen het park en de stad	doorlopend
Verkeer	
we onderzoeken een ander parkeerregime voor het gehele Stadspark	2021/2022
We organiseren het parkeren zoveel mogelijk aan de randen van het park	2022
We beperken het autoverkeer in het park zo veel mogelijk	2022
We gaan in gesprek met partijen rondom het park over het delen van parkeergelegenheid	2021/2022
We onderzoeken de bereikbaarheid van de camping en volkstuinten via Peizerweg / Campinglaan ipv door het park	2021/2022
We onderzoeken waar een betere scheiding tussen fietsers en voetgangers nodig is	2022

Water	
We blijven in de toekomst de sportvoorzieningen goed faciliteren	doorlopend
We testen in afstemming met het waterschap of het circulatiesysteem functioneert zoals het is bedoeld	2021
We onderzoeken of de waterkwaliteit goed genoeg is om te zwemmen in het stadspark	2021/2022
Inrichting en structuur van het park	
We grijpen nu niet grootschalig in in het park om de structuur aan te passen. Door ontwikkelend beheer kunnende structurerende elementen in het park beter tot hun recht worden gebracht	
We onderzoeken hoe er een duidelijke Noord-zuid verbinding gemaakt kan worden vanaf de Gasunie naar noordkant van het park en op termijn naar de Peizerweg.	2022
Het Scholtenmonument en het oorspronkelijke meubilair wordt gerestaureerd	2021
Het beheerniveau van van het park wordt verhoogd	Vanaf 2021/2022
Evenementen	
We maken een toekomstplan voor de drafbaan als evenementenlocatie	2021/2022
We onderzoeken de toekomstige functie van de opstallen rond de drafbaan	2022
We maken een locatieprofiel voor evenementen in het Stadspark en zorgen voor de juridische borging daarvan (exclusief de drafbaan waar al een locatieprofiel voor geldt)	2021-2023
De drafbaan wordt onderdeel van het stadspark en wordt openbaar toegankelijk op momenten dat er geen evenementen zijn of worden voorbereid.	Vanaf 2021/2022
Ecologie	
We gaan in de gebieden met ecologische potentie in het dagelijks beheer werken op basis van adviezen die in het kader van de monitoring worden gedaan.	Vanaf 2021

Sport	
We onderzoeken en faciliteren het initiatief om tot een stedelijke skatevoorziening te komen in het Stadspark.	2021
Communicatie	
Op de gemeente Groningen website geven we informatie over het Stadspark en de ontwikkelingen	2021
We maken voor het Stadspark plattegronden en een bij het park passende bewegwijzering	2021
Initiatieven	
Nieuwe initiatieven en ontwikkelingen toetsen we aan de hand van de geformuleerde ambitie en doelstellingen	doorlopend
Organisatie en beheer	
We zorgen voor één aanspreekpunt voor het stadspark	doorlopend
We borgen de betrokkenheid van de omgeving bij het stadspark in een permanente adviesgroep	doorlopend
We brengen het beheer van het Stadspark op een hoger niveau	2021 en daarna

Colofon

Uitgever

Gemeente Groningen
Ruimtelijk Beleid en Ontwerp
Gedempte Zuiderdiep 98
Postbus 7081, 9701 JB Groningen

Datum

Mei 2021

Redactie

Gemeente Groningen

Fotografie

Gemeente Groningen, Trudy Heijne en Maartje ter Veen

Ontwerp

Dorèl Xtra Bold